

Къабарты-Малкъар Республиканы культурасында ишленгенле

Багъасы шувъла!
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини бля Правительство атырандан, энци кесим да сизни профессионал байрамгыз - Къултада ишленгенле юню бля-жюргимден къызу алгышлайма!
Календарда жангы байрам юню чыгъарып къырал къултада ишленгенле улу магъан бергюнне шаталыкъ этген дагыда бир шартды. Республиканы иот байлыгын саклап, аны кебейти юню, сиз билмигизни, фахмугъуну, кючюногизю да аямалыс. Сизни жигер ишленгизини хайырындан бузулма сакланганды тёлени араларында тарых-культура байламлыкъа. Ол а бек алгъа бизни халкыбызны бирдикюге себеплик этеди.
Къабарты-Малкъарны жерида бля турган тарых ишлеге, заманы белгилерине торлю-торлю эстетрмелле, аймаклик себеплик этген шаталыкъ этеди. Ала, ёмюр-ёмюрледе къурап келип, бир миллет культура кенглини къурайды. Бизни республиканыны даражасын кёлериюге фахмул музикалы, жырлыла, суратчыла, жазуучула тиимли юлюшерине къошадыла. Атыры айтылган хореография коллективлерибиз миллет тепосюню аламат юлюгерин тёлден - тёлге берик келеди.
Сизни адамлыкъы, огурулулукюну, тюзлюкню ниетлери, жауаплык себеплик этген шаталыкъ этеди. Иштен мындан ары да республикага хайыр келтири турлууну а ишкисиме. Жигер урунуугузю ючюн испас эте, гийик сапулукю, насиплы, ырахатлы болузгүз, дейме.

А.КАНОКОВ,
Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти.

Къултада ишленгенле юнюне аталган материаллаы 3-чо бетде окугүзгүз.

ТАПЛАНДЫРЫУ Шахар аруу да, тизинли да болур ючюн

Жаз башы келгени тийерлене топ халга келтириу жаны бля жуулуу магъан къошарды. Ол жаны бля Тарнууну да къулап ишленгенле тизинлери, этиликлери ючюсинден айтырш шахар администрацияны башчысы орунбасры Муаед Азубековдан тилегенбиз.

- Хар заманда болуучула, жыны юнюе башланганлай, тёлеркини таза, тизинли этюню кыайгысын кёлп теберибиз, - дегенди ол. - Шахар администрацияны башчысыны энци бегими бля тёлеркини башы талпандырыу, санитар тазалыкъны жалчытууну мадарлары белгиленгенди. Алгын ЖК-ни, энди уа башчылык этген компанияны къарулары берилип, шахар тёрт участкага бёлгюнгенди. Аланы кыайгысында къалай ишле, къачанга тамамланарыкълары тохтадырылганды. Администрацияда ишленгенден участкада болум ючюн жуулап адамла айырлыгандыла.
Планда белгиленген мадарла, айтханчыла, этилип башлангандыла. Энци алгандыла, тёлеркини артыкъ, къурун бутаклары кетерилди. Ол ишн - "Технокомплект" ачык акционер обществону коллектив къолап алганды. Бир къауым жерледе алгъа Эльбур ачкъмюню адамлары да къулап алганды.
Кесилген бутаквланы, къалган-къулапталны ташыргъа транспортну шаткыруулун эм жол миюк улурваленила бёледила. Тёлеркини топ халга келтириу энци иели юйени тийерленде да бардырылганды да, алада жашагъанла кетериллик затланы жоюрге болушлары тилегенбиз.

Учтаклалада, арбалзда къыш узуу кёл торло кир-кипч, башка къалган-къулаптан конструкцияла, къурулуш материалла жыйылгандыла. Аланы кетериуде шахарчылану болушукларында та танямал жоюду. Тийерлене тазалуу.

Байрам

Концерт, конкурс, чарш
28-чи мартада Черек районода Малкъар халкыны къыралыкъ кыайтарыгъан юнюне аталган улу байрам болулды. Ол Къашхатта бля Бабуеген элени араларында талада ётерики. Байрам эртинликте сагат онда осал жоллада жюрюрге жаруул машиналада эришуден башланарыкъды. Анга Къабарты-Малкъардан, Север Осети-Аланидан эм Старопольскырайдан машинаны терк жюрюторге сюенле къатышырыкъды.
Ызы бля, сагъат онбирде, ат чарш башланарыкъды. Андан сора концерт бля аш-азыкъ хазыргаларыны конкурсу болукъдаула.

КъМР-ни Президенти бля Правительство атырандуу пресс-службасы.

КъМР-ни Правительство атырандуу Башха усталыкълагъа юйретю - халны игилендириую хайырлы амалыды

КъМР-ни Правительство членлери бля кезулю тобшюуну республиканы Президенти Арсен Каноков кюдрле бля байламлы вопросдан башлаганды. Алберт Кажоров Федерация Совете ишлерге кетгени себепли Президентни Администрацияны башчысына Москвада Къабарты-Малкъарны представительствоны дайым келечисы болуп ишлеген Владимир Жомбаров салынганын билдиргенди эмда оны бля шагъарыкъ этгенди.

Сусана Абазова оюмун айтады.

Тюрлю-торлю мадорла излейди. Андан сора жыйылгъанла Къабарты-Малкъар Республиканы Халкыны иш бля жалчытуу мадарлары бля кырал комитетини 2008-2008 жылда да ишн осююге кёлгендила. Аны пресседатели Мухамед Кодзокова сёз берини алында Президент шёндю

Мухамед Кодзоков ол жаны бля бир къауым мадарлары билдиргенди.

Россейде, Къабарты-Малкъарда да тохташ болум энци мадарла этюню, башка борчла салынуу излегенин чертгенди. Ол, ишн жерлене къысхартханне къой да, жыл сайын 2-3 минг жангы жер къурагъа мурат этилени билдиргенди. Ала асламысында агропрюмшленне производствоны хайырларындан ачылыккъдыла.

Сёз ючюн, кёл да бармай кийимле тикен бирлиги, мебель чыгъарган производство, эт комбинат ачарга белгиленди. Жамауат ишлене къурауу маганасы да уллу болгъан чертгенди. Алай баш борчка адамлыкъ кёленириую, ала пособыла алыргъа укъай, ишлерге, керек болгъанда, башка усталыкълагъа да юйретген итичюне этюню санагъанды. Республиканы шахарларыны бля элперини администрацияларыны башчыларына уа жамауат ишлеге адамлыкъ кыайшырлы, жашагъан жерлерини тийерлене тизгинлерин жырарга, тап халга келтирирге буюрганды.
Мухамед Кодзоков ол жаны бля бир къауым мадарлары билдиргенди. Аны хайырландан жамауат ишле бля жалчытылгъан адамланы саны жылдан жылга кёленила этгенди. Дагыда бир банк алай эр-кичлик алганды. Келешим билген башлагъанды КъМР-ни Миллет банкы Россейни Банкны кредитлери 19.6 миллион сом багъасы бергенди.
Россейни пенсия фонду КъМР-де бёлюмюню управлююци Хасанби Шоежов банкда ишленгенле пенсияла къырал жанындан софинансирюле программасы киррге чакыргъанды. «Ол жаны ичинде къырал адамлага страховоу бөлүлеуени хар минг сомна энци минг сом бёлюкю. Банкнандан къалпанда ачкыла эли кыылдыла? биринчиден, битю тёлүле банк сёлтадан ётердила. Экинчиден, къыраллы жанындан финанс болушук этиледи, ючюнчиден, кредит организациялары терк алгъанла болмагъандыла. Кредит организацияла страховоу иш бля байламлы топусунлай кыайтарылгъа керекли вкладда энци банклада 99.9 процентдила.
Ююнолюкге республикада алы банкдан ючюсю ачкы кыылгъан сакъанур мурат бля Россейни Банк бля андан кредит алынуу юсюн

Ахыры 2-чи бетдеди.
Суратланы Р. МАМИЕВ алганды.

Жыйылыу Айныуну жолундан таймагандыла

Къабарты-Малкъарны банк системасында хал тухчулук къылды. Аны юсюнден Миллет банк советни кезулю жыйылуунда республиканы Миллет банкны пресседатели Анатолий Тхамков айткъанды.

КъМР-ни кредит учреждениларыны озгъан жылда ишлерини итгорлары бля шагъары эте, ол арт жыллада, ол санда 2008 жылда да, республикада банк система айныуну жолундан таймагъаны белгиленгенди. Анатолий Тхамков айткъанга кёлге, былырт активле 21.1 миллиард сомга дери ёсенгенди, башхага айткъанда, 23.6 процентди. Ол экономиканы финансадан тышындагы секторуны прелитрияларына кредитле берип кёлбейтилгени хайырындан болганды.
Банкнаны кеси нысыкълары 32 процентге кёлбейгенди. 2008 жылда адамлага берилген кредитлени өлчөми ёсенди, ол а жумушланы белгиленгенди, анга кёрс, орманлада, магистральда, арбалзда, паркарда, сквердеде, адамла аслам солучуу жашил зоналада эмда башка жердеде тизин жыйылганды.
Налчыки арбалзары да унутулмагъандыла. Алада кир-кипчик контейнерле, аланы тёлеркери тап халга келтирилди, эр-кич этилмеген жердеде къалган-къулапталдан къураптал жерле кетерилди. Ишле итлени тутууну юсюнден вопрос энци контрольгъа алынганды. Фонтанна да ишлерге этилди. Тёлеркини эм юлюкюне артыкъ эм къурунган бутакларыны кесип кетериге, ол битимлени шахарны орманларында, юйени арбалзарында оманаргъа, жангы клумбала ишлеп, алгъа полле салыргъа да белгиленгенди.
Шахарны организацияларыны бля прелитрияларыны оюнууларыны экиайлыкъгъа тири къатышыргъа, алгъа бёлгюнген территорияда тизинги жия эм талпандырыу ишлене бардыра тургъа рекомендацияла берилгенди.

Налчык шахар округу администрациясыны пресс-службасы.

Къырылыбызны оюмун сормагандыла

Тюрлюе бардыла. Баш биржалада ахыр юнюледе россейли акциялары индекслери 5 процентге ёсенди. Ол алай дуня рынокда нефтьни багысы ёсенгени хайырындан болганды.
Къырылыбызны оюмун сормагандыла Украинаны газ быргыны системасын модернизациялауу юсюнден Евросоюзде Украина бля ЕС эттен келешимде Россейни оюму аге алынмагъаны, аты да айтлуу

ДУНИЯДАН ХАПАРЛА

Адамланы сейрлерини алгъа салганды
Сочида 2014 жылда бардырылгъа къыш Олимпиада битю къыралда да асламы спорту айнтыргъа себеплик этерики, дегенди, Физкультураны эм спортю Советини кенгешинде сёлше, РФ-ни Президенти Дмитрий Медведев. Анда физкультура эм спорт объектины ишленуу оюмлага хазырлауу вопрослары да сюзюлгенди.
Олимпиадада къурулушларыны бюджети 217 миллиардыды. Аны жартысы тенгисин инвесторла берликди. Ол

Бечелланы Борисни жашы Илиясха «Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы юрости» деген атны атауу юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти **УКАЗЫ**
Законоулю илгендириуге къыйын салганы, законла чыгаруу ишге тири къатышаны ючюн Бечелланы Борисни жашы Илиясха - Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Пресседателине - Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы юрости» деген атны атарга.

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти А.КАНОКОВ.
Налчык шахар, 2009 жылда 17-чи мартада №34-УП.

Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы атларын атауу юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти **УКАЗЫ**
Къултада бля искусстводо жетишилме болдургъанлары ючюн сыйлы атла атарга:
«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы артисткасы»
Биттуулары Ююносюню жашы Аслангана - культураны «Балкари» Къабарты-Малкъар фольклор-этнография ансамбле» кырал учреждениларыны директоруна
Зашакуев Тажир Широуичге - культураны «Къабарты-Малкъар къырал филармония» къырал учреждениларыны директоруна

Куламетовсына Рухани Абдраштовга - культураны - М.Горький атлы орус драма театр - кырал учреждениларыны артисткасына
Тхагалоева Светлана Заимхановна - жырчыгъа, «Къабарты-Малкъар Республиканы Украин муниципальный райоуну жержерли администрациясыны культура эм жаш тёлю жия бля бёлюмю муниципальный учреждениларыны методистине
Тхашуоева Жанна Назировна - культураны - А.Шогуенку атлы къабарты къырал драма театры къырал учреждениларыны баш артисткасына;

«Къабарты-Малкъар Республиканы культураны сыйлы кулукчу»
Долатов Заудин Хамзетович - культураны «Чегем шахарда культура юй муниципальный учреждениларыны директоруна.
Къабарты-Малкъар Республиканы Президенти А.КАНОКОВ.
Налчык шахар, 2009 жылда 24-чо мартада №40-УП.

Бюджетте - торленуле

Алтынче апрельде Кырал Думада Премьер-министр Владимир Путин сёлеширди. Анда сёз къыталыгъа къажу коршени эм бюджетте торленуле идириуну ючюсинден барлыкды.
Депутатла эм мероприятыны къалай къурап бардыргъа боллугъа министрле бля оюз башлагъанды.
Сюзюге «Единая Россия» партияны лидер Борис Грызлов эм финансалы министр Алексей Кудрин къатышды.
Бюджетте торленуле зараны социальный маганалар болгъан ишлеге жетери туюлды.
Басмагъа **ХУЧИНАПЛАНЫ Ануар хазырлагъанды.**

ИЛМУ

Тилибизде эски эмдә жангы сөзлө

Тилибизде биогенно жашуу бузуу бөлүмү байланышты...

Келгенлери себеппи алагы оору сөзлө дейбиз. Себеппи тилде кээ бир жорютологтор...

Квар тили кеси фразеологизмдерине да бардыла. Сөзүчүмөн: «Эски саргыт» деген акылма кыра...

Гурулуна Бертни «Жаңы талиман». Хучиналана Мухаметни «Улуу Марк» деген тарк романнарды...

Тил айнып барып, эске да тюрпөнгө барганын бөлүмү алганын көп жорютологтор...

Тилибизде жылы өнөк айтыны кырачай-малкыр тилде аттары архаизмге болуп...

Историзмдери оюсондон айтындагы была жашуу келген кеткен затпаны аттары болуп жорюгон...

Суратлау литературада жазуучулар историзмдери жалпыланган жашуу ханым, төбөрүн, адептерин көбүрөөк оюнчү хайранданы...

Кыйын сөйлө

Налчик шахрны администрациясында Аксылбалык болмашууны ишлери жаны бөлүмү комиссияны жаны кыюуна жыйылуу болгонды...

Бу сөзлө дунянык кел тюрло тиллеринде да фонетика куралы уларга артык бек тюрлөнгөнү жорютологдө...

Профилактикага баш магына берип

Коспирин борларын кол турмаган, сабилерин тюрлөп аларны кыюоп кеткен атаналаны саны да азга кетти...

Коспирин борларын кол турмаган, сабилерин тюрлөп аларны кыюоп кеткен атаналаны саны да азга кетти...

Ишине баш наркотиктер жалаңда кыюу, культура эм искусство кыюу сооалыкты алдыла...

Оюмданы билүү

Карточкага көрө юлешинирик аш-азык затланы кюсегенде бардыла

Жашуубузга аш-азык карточканы кийриуну оюсондон оюм кенден-көн эшилте башлаганды...

Ол тюрло талочканы хайырлангыра керекпи дегендени саны кенден-көн бөлү барды...

Ол тюрло талочканы хайырлангыра керекпи дегендени саны кенден-көн бөлү барды...

Суратлы МАМАЙЛАНЫ Алий алганды.

МАХИЙЛАНЫ Людмила

Филология илимин кандидаты.

Сур сөзлө биз тилге араб, фарс, дуги, адыг сөзлөргө эсе ичте да кеч...

Сюдно оноу

Тюрло-тюрло даражалы номыска тиийиш болуп тюрлө журналист...

Тюрло-тюрло даражалы номыска тиийиш болуп тюрлө журналист...

Тюрло-тюрло даражалы номыска тиийиш болуп тюрлө журналист...

Тюрло-тюрло даражалы номыска тиийиш болуп тюрлө журналист...

Улутхачылык ююн - тутмак

Ичине кыаты низамлы тутмакка олтуртурга оюу этгенди...

Ичине кыаты низамлы тутмакка олтуртурга оюу этгенди...

Ичине кыаты низамлы тутмакка олтуртурга оюу этгенди...

Ала Налчикке келликдө

Ишцада «Амбер-түрни» онсегизини кезиу ютгенди...

Ишцада «Амбер-түрни» онсегизини кезиу ютгенди...

Ишцада «Амбер-түрни» онсегизини кезиу ютгенди...

Ишцада «Амбер-түрни» онсегизини кезиу ютгенди...

ШАХМАТЛА

Ишцада «Амбер-түрни» онсегизини кезиу ютгенди...

Урчулук

Бу кюнде Налчикке ич ишлени управлениснына тарыгы келген...

Сотовый телефонларыгызга сууук кыл жетмезча

Бу кюнде Налчикке ич ишлени управлениснына тарыгы келген...

Бу кюнде Налчикке ич ишлени управлениснына тарыгы келген...

Бу кюнде Налчикке ич ишлени управлениснына тарыгы келген...

Бу кюнде Налчикке ич ишлени управлениснына тарыгы келген...

Кубадиляны Норжан

Налчик шахрны администрациясынын пресс-службасы.

Аманыкчылык

Томск областы тайгыт ресурстарыны департамтери келечилери ол жерти фирмалардан бирини ичине кесип...

Хайырланылган шприцледен адырла жарашдыргандыла

Томск областы тайгыт ресурстарыны департамтери келечилери ол жерти фирмалардан бирини ичине кесип...

Томск областы тайгыт ресурстарыны департамтери келечилери ол жерти фирмалардан бирини ичине кесип...

Томск областы тайгыт ресурстарыны департамтери келечилери ол жерти фирмалардан бирини ичине кесип...

Томск областы тайгыт ресурстарыны департамтери келечилери ол жерти фирмалардан бирини ичине кесип...

Учредитель: КЕАБАРТЫ-МАЛКЫР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ. Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДАКЦИЈА: АЛИКАЛАНЫ Владимир, АПАЙЛАНЫ Музафар. ТЕЛЕФОНА: 42-63-01. РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЕРИ: 42-67-68. ГАЗЕТИНИ БАСМАГА: КМР-НИ ИНФОРМАЦИЈАНЫ...